

Motkrafter

FÖR ATT UNDVIKA ÖVERSKULDSÄTTNING

Kronofogden

Vem som helst kan få ekonomiska bekymmer. I den här broschyren får du inblick i vilka konsekvenser en skuldsättning får både för enskilda människor och för samhället. Vår förhoppning är att det leder till eftertanke och insikt om vikten av att förebygga problemen.

Överskuldsättningen är en kostnad både för samhället och för individen

Kronofogdens undersökningar visar att överskuldsättningen kostar samhället 30–50 miljarder kronor varje år (KFM rapport 2008:1).

Ofta handlar det om en förändrad livssituation som arbetslöshet, dödsfall i familjen, skilsmässa, sjukdom eller konkurs. Var och en av dessa förändrade livssituationer leder inte automatiskt till överskuldsättning, men problemen kan uppstå i kombination med andra faktorer som till exempel brist på kunskap.

Många överskuldssatta personer känner skam och hot mot sin självkänsla. Det upplevda hotet leder till stress. Stress som återkommer är skadlig på sikt och kan leda till ohälsa. Det innebär kostnader för samhället i form av ökade sjukvårdskostnader och färre personer i arbete.

Ju tidigare insatser desto bättre

Det är viktigt att förebygga överskuldssättning innan individen hamnar i en situation där han eller hon inte längre har förmåga att själv göra något åt sina problem. När en person levt länge med skulder är det vanligt att den "ger upp" eller "stänger av". Då kan hälsan vara så påverkad att han eller hon inte kommer tillbaka till ett normalt liv även om en skuldsanering ges.

Generellt sett har de överskuldssatta cirka 35 % lägre hälsovärden än normalbefolkningen. Vilka som drabbas beror dels på personliga omständigheter, dels på omständigheter i samhället. Avgörande är också hur länge överskuldssättningen har pågått.

Motkrafterna är avgörande

Kronofogden har identifierat sex betydelsefulla faktorer. Vi har valt att kalla dem motkrafter. När människor drabbas av oförutsedda händelser såsom skilsmässa, arbetslöshet, sjukdom, konkurs eller dödsfall kan motkrafterna vara avgörande för om en person hamnar i överskuldssättning eller inte.

De allra flesta människor klarar av svåra situationer i livet. Det som avgör är bland annat styrkan i de olika motkrafterna.

Läs mer om de viktiga motkrafterna på sidorna som följer. Fundera också på hur du och din organisation arbetar för att främja de viktiga motkrafterna.

ARBETE

För att orka söka jobb aktivt krävs det att man är i balans med sig själv och sin ekonomi. Arbete ger också en regelbunden inkomst och den viktiga känslan av att ingå i ett sammanhang.

A photograph showing two male mechanics in a dark workshop. They are wearing dark blue work jackets with orange accents. They are looking upwards at the underside of a car that is elevated on a lift. One mechanic is reaching up with his hands near the engine or suspension area. The other is looking on. A white speech bubble is overlaid on the image.

Hur arbetar du för att människor ska komma ut i och vara kvar i arbetslivet?

BUFFERT

Med begränsad ekonomi och utan sparkapital minskar möjligheten att själv klara en överskuld-sättning som kan uppstå av en förändrad livs-situation. Därför är det viktigt att ha en buffert och att spara regelbundet.

Hur arbetar du för att stärka människors möjligheter att klara ekonomiska förändringar i olika livssituationer?

HÄLSA

Problem med ekonomin påverkar hälsan. En ond cirkel kan lätt uppstå. Hälsan blir kraftigt försämrad om man är skuldsatt – samtidigt minskar sjukdom i sig chansen att få arbete. Dålig hälsa kan med andra ord göra det svårare att komma ur en skuldsättning.

Våra undersökningar visar att det kan vara svårt att veta vad som är orsak och vad som är verkan. Sjukvården behandlar det sjuka. Men om orsaken till hälsotillståndet egentligen är den ekonomiska situationen kan det leda till att personen ändå inte blir frisk.

Vad kan du göra för att samordna samhällsinsatser så att vi får helhetslösningar för bättre hälsa?

INSTÄLLNING TILL PENGAR

Undersökningar visar att den inställning man har till pengar som ung finns kvar under resten av livet. Om inställningen till pengar som ung var "det löser sig" och "det kommer mer" leder det ofta till att man tar lån för att lösa ekonomiska problem istället för att förändra sitt beteende.

Hur kan du arbeta med attityden och inställningen till pengar hos människor?

KUNSKAP

Vi lever i ett konsumtionssamhälle där vi ständigt lockas till att köpa. Vi har också ett samhälle där vi som individer måste göra olika val och ta beslut. Med begränsade kunskaper om ekonomi, avtal, räntor, lånekostnader och risker med lån, ökar risken att hamna i en situation som kan leda till överskuld-sättning.

SOCIALT NÄTVERK

För den som har någon att prata med om sin ekonomi eller låna en summa pengar av, är chansen att klara ekonomiska påfrestningar större. Genom att tala om sin situation ökar möjligheterna att få hjälp. Med ett större nätverk av personer som kan bidra med kunskaper och goda råd vid en ekonomisk kris ökar möjligheterna att klara av situationen.

**Hur kan du arbeta
med att stärka
människors
sociala nätverk?**

Balans är vår viktigaste uppgift

Kronofogden är en statlig myndighet som arbetar med skulder. Vi har en viktig opartisk roll och är därmed unika i världen. Den som har pengar att fordra ska få hjälp att driva in dem. Den som har en skuld att betala ska samtidigt få stöd och vägledning för att klara ut sin skuldsituation. I vårt förebyggande arbete verkar vi därför aktivt för att minska antalet människor och företag som riskerar att bli överskuldssatta.

Vi driver in skulder på uppdrag av privatpersoner, företag, stat, kommuner och olika organisationer. Det gör vi bland annat genom utmätning av lönen, men räcker det inte till så mäter vi ut egendom som sedan säljs för att betala skulderna. I vårt arbete möter vi ofta människor i kris och vi vet att respekt och empati är viktiga förutsättningar i det mötet.

Kronofogden tar också emot ansökningar och beslutar om skuldsanering.

Välkommen att kontakta oss!

Ring Kronofogdens Kundcenter på 0771-73 73 00 eller besök oss på www.kronofogden.se. På webbplatsen finns information som:

Vanliga frågor – svar på frågor om till exempel skuldsanering, betalningsföreläggande, brev från Kronofogden och mycket annat.

Lärarrummet – kostnadsfritt undervisningsmaterial för gymnasie-lärare.

Broschyer och rapporter – beställ vårt material för företagare och privatpersoner.